

THUISNABIJ ONDERWIJS OP URK

JUNI 2024

Op de Prinses Beatrix School op Urk is inclusief onderwijs al jaren de praktijk. Kinderen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking zitten hier samen met reguliere leerlingen in de klas. Zij volgen het onderwijs samen waar het kan en apart waar het nodig is. Van het team vergt dit specifieke expertise, maar vooral een specifieke mindset, zo blijkt uit een gesprek met intern begeleider Ingrid Kramer en ad interim directeur Erik Verbeek.

Dit schooljaar zitten er twintig 'cluster 3 leerlingen' op de Prinses Beatrix School. Daarnaast zijn er 25 leerlingen met een sbo-profiel. "Omdat we de afgelopen jaren veel expertise hebben ontwikkeld, verwijzen we vrijwel nooit meer kinderen naar het speciaal basisonderwijs", vertelt Kramer. "We hebben de handen, de kennis en de kunde in huis om ook deze kinderen goed te ondersteunen. Ongeveer 10 procent van onze leerlingenpopulatie heeft een so- of sbo-profiel."

INTEGREREN

De scholen op Urk zagen met lede ogen aan dat heel wat kinderen dagelijks door een busje werden opgehaald om ver van huis naar school te gaan. Dat moet anders – beter – kunnen, vond schoolbestuur Rehoboth, waar ook de Prinses Beatrix School onder valt. Het bestuur vroeg aan haar zeven basisscholen op Urk om

zich open te stellen voor (een specifieke groep) kinderen met extra ondersteuningsbehoeften, zich daarin te specialiseren en het onderwijsaanbod daarop af te stemmen.

"Wij hebben toen gekozen voor de cluster 3 kinderen", vertelt Kramer. "We zijn klein, met een paar onderbouwleerlingen begonnen en in 2018 - 2019 hebben we deze groep leerlingen geïntegreerd in de hele school. Dat hebben we gerealiseerd in samenwerking met ons bestuur, de gemeente, het samenwerkingsverband en De Zonnebloemschool, een cluster 3 school in Emmeloord. Nog altijd maken we gebruik van de kennis en de expertise van die school."

EIGEN LEERLIJN

Alle leerlingen starten de schooldag in hun eigen stamgroep. Gedurende de rest van de dag volgen de clusterleerlingen hun eigen leerlijn, die is afgestemd op hun niveau. Deels volgen zij de reguliere lessen, maar met name voor de basisvakken taal en rekenen werken zij in kleine, groepsoverstijgende niveaugroepjes, die worden begeleid door een onderwijsassistent, op deze school 'onderwijspedagoog' genoemd.

"Voor elke leerling bepaalt de leerkracht samen met mij en met de onderwijspedagoog doelen en een individuele leerlijn", vertelt Kramer. "De leerlingen worden ondersteund door de onderwijspedagoog, maar ook door de ambulant begeleider

van de Zonnebloemschool, door mij en door de orthopedagoog. Er zijn ook sbo-leerlingen en reguliere leerlingen die een eigen leerlijn hebben. Als het zinvol is, sluiten zij ook aan bij deze groepjes.”

’s Middags werkt de school met het International Primary Curriculum (IPC), waarin zaakvakken en creatieve vakken op een thematische en geïntegreerde wijze aan de orde komen, vertelt Kramer. “Met de introductie van deze lessen kunnen de clusterleerlingen vaak meedoen en daarna verwerken ze de leerstof met de onderwijspedagoog in groepjes op hun eigen manier en eigen niveau. We besteden op de middag ook veel aandacht aan vaardigheden, zoals sociaal-emotionele vaardigheden, samenwerken en persoonlijke verzorging. Samen met de ambulante begeleider van de Zonnebloemschool hebben we hiervoor een mooi programma ontwikkeld.”

CONSTANTE TEAM-PROFESSIONALISERING

Toen Verbeek hier als interim directeur binnenkwam, was hij onder de indruk. “Het is bijzonder om te zien dat het dit team lukt om binnen de reguliere setting zo’n 10% van de leerlingen een eigen leerlijn te laten volgen. Het team heeft veel kennis en kunde ontwikkeld om op deze manier te werken. Maar het is vooral de mindset dat ieder kind erbij hoort en recht heeft op

passend onderwijs. Daar zet iedereen zich voor in en dat is een enorme kracht.”

Het team is volgens Kramer voortdurend lerende. “Doordat we in ons team veel over onderwijs praten – met elkaar en met de experts, zoals de ambulante begeleiders en de orthopedagoog – ontwikkelen we veel kennis en kunde. Er is eigenlijk sprake van een constante teamprofessionalisering. Omdat elk kind een eigen programma op maat volgt, pas je je onderwijs voortdurend aan en ben je als professional ook constant in ontwikkeling. Natuurlijk kom je moeilijke dingen tegen, maar die gaan we samen aan. Dat gezamenlijke is heel voelbaar en ik denk dat dat de belangrijkste kracht is: we doen het heel erg samen.”

MOOIE SPRONGEN

De leerlingen vinden het heel gewoon dat reguliere leerlingen en clusterleerlingen samen op school zitten. Dat constateerde ook de inspectie op basis van gesprekken met leerlingen tijdens het laatste inspectiebezoek. “Deze school is echt een stukje inclusieve maatschappij”, zegt Verbeek. “Zeker omdat we inclusie ook doorvoeren in ons personeelsbeleid: er werken hier ook mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt.”

Kramer ziet regelmatig hechte vriendschappen ontstaan tussen reguliere kinderen en clusterkinderen. “Ook spiegelen clusterleerlingen

zich aan reguliere leerlingen, ze kijken goed hoe zij zich gedragen en dingen doen. Daar leren ze van. Echt weten doen we het niet, maar we hebben het vermoeden dat een aantal van deze kinderen zich in een reguliere setting mogelijk beter ontwikkelen dan in een school voor speciaal onderwijs. Ik zie dat veel kinderen hele mooie sprongen maken.”

SCHOTTEN

Voor veel ouders van clusterleerlingen is het aanvankelijk best spannend dat hun kind naar een reguliere school gaat, omdat ze het concept niet kennen. “Ze weten niet goed waarvoor ze kiezen”, vertelt Kramer. “Maar als ze ervaren dat hun kind het naar de zin heeft en zich goed ontwikkelt, zien we hun vertrouwen gaandeweg groeien. De ouders van reguliere kinderen zijn over het algemeen meteen enthousiast; zij vinden het belangrijk dat hun kind leert omgaan met kinderen met een beperking.”

Voorop het gebied van de wet- en regelgeving komt de school hobbels tegen. Zo werken de ‘schotten’ tussen onderwijs en zorg belemmerend en is er nog geen goed beleid voor het feit dat je als reguliere school extra ruimte en faciliteiten nodig hebt als je clusterkinderen passend onderwijs wilt bieden. “Verder houdt de inspectie bij de beoordeling van onze resultaten wel rekening met het feit dat we clusterleerlingen hebben, maar niet met de sbo-leerlingen”, zegt

Verbeek. “Daar moet je met de inspectie dus over sparren. Ook dienen zich op het gebied van de bekostiging hobbels aan.

Clusterleerlingen en sbo-leerlingen die op een reguliere school zitten, krijgen geen toelaatbaarheidsverklaring, terwijl je wel extra middelen nodig hebt. Gelukkig hebben wij daar met ons samenwerkingsverband goede afspraken over gemaakt. Het is heel belangrijk dat de neuzen wat dat betreft allemaal dezelfde kant op staan.”

MEER INFORMATIE

Ingrid Kramer

ingridkramer@rehoboth.nu
<https://beatrix.rehoboth.nu/>

Erik Verbeek